

Thomas Merton, De mens achter de monnik. Een leven in dagboeken. Vertaling Willy Eurlings. Eindhoven: Damon 2023. 414 blz. € 29,90. ISBN 9789463403511. De trappist TM (1915-1968) was een ras-schrijver, die al schrijvend, onder Gods oog, zijn eigen levenservaringen overdacht en zich bewust maakte. Zo probeerde hij zijn levensverhaal in te voegen in het universele Leven waarvan hij zelf deel uitmaakt. Hij was een Godzoeker die beseftte dat zijn psychische complexen en dilemma's universeel zijn en dat zijn lezers er evenzeer als hijzelf naar verlangen om hun leven te evaren als 'een boek waarin alles zijn plek zou krijgen'. Zo schreef TM zijn hele leven aan het boek over alles wat hem als mens tegenover God aanging. Dat waren zowel godsdienstige, theologische en spirituele als maatschappelijke en politieke kwesties. Het eerste werk dat hij als monnik publiceerde was Louteringsberg (1940), zijn bekeringsgeschiedenis. Het was nog maar een begin van zijn ontdekkingsstocht van het leven. Toen hij op 53-jarige leeftijd verongelukte had hij zeven delen vol geschreven, waarnaast hij ook nog een groot aantal boeken had gepubliceerd. De halve eeuw sinds zijn dood blijkt TM een nog steeds rijzende ster, met wiens standpunt inzake theologie, interreligieuze dialoog en oecumene, armoede en vrede rekening wordt gehouden. Zijn bestseller van 1940 kon nog worden gezien als het werk van een wat erg enthousiaste bekeerling, maar allengs ontpopte hij zich als een zelfstandig en kritisch denker, die zijn tijd ver vooruit was. Tot TM's meest markante en typerende engagementen reken ik 'Bespiegelingen van een schuldige toeschouwer', voorts zijn inzet voor het sociale werk van Dorothy Day (en haar Catholic Worker), zijn publicaties over spiritualiteit zoals 'Overdenkingen in eenzaamheid', 'Zaden van contemplatie' en 'Zen en de gretige vogels'. Aparte vermelding verdienen zijn artikelen voor de vrede, waarmee hij (in het Amerika ten tijde van de Koude oorlog) zijn kerkelijke zowel als wereldlijke overheid tegen zich

innam. Zie daarover 'Het boek dat niet mocht worden uitgegeven': Vrede in het na-christelijke tijdperk (met voorwoord van Jim Forest!) (2023). Voor dit alles is de biografie van TM door Jim Forest 'Leven met wijsheid' (2018) van vitaal belang. Wie TM compleet en grondig wil begrijpen is, naast het bovengenoemde, aangewezen op de zeven delen Dagboeken die 25 jaar na zijn dood door het TM-Center zijn uitgegeven. Voor wie daar vooralsnog niet aan toekomt is nu een selectie in vertaling beschikbaar: De mens achter de monnik, een leven in dagboeken. Deze bloemlezing bevat zeven hoofdstukken die corresponderen met de zeven delen van de complete reeks Dagboeken. Hiermee komt de lezer in direct contact met de oorspronkelijke reflecties van TM, die als een van de toonaangevende spirituele theologen van de 20ste eeuw geldt.